



# Aanpak na 26/1

Voorstel voor bestuursteam Sterk  
Bestuur/Scherpenzeel

## Datum

21 januari 2021

Naar verwachting zullen GS op 26 januari het herindelingsontwerp vaststellen voor de fusie tussen Scherpenzeel en Barneveld per 1-1-2023. Deze notitie gaat in op de follow-up van deze besluitvorming en de rol van de provincie daarbij. Voor een deel betreft dit formele en wettelijke taken, voor een deel betreft het de door GS zelf te kiezen en in te vullen aanpak.

Het gaat om de volgende activiteiten:

- a. De uitvoering van de zienswijzeprocedure in een actieve aanpak en de voorbereiding van besluitvorming over het herindelingsadvies door PS (periode februari – juli 2021);
- b. De voorbereiding en uitvoering van een proces om draagvlak voor het fusievoorstel te bevorderen en te toetsen (b1) en uitwerken dorpenbeleid 2.0 (b2) (periode februari - april 2021);
- c. De uitvoering van het preventief financieel arhi-toezicht (periode 26-01-2021 – 1-1-2023)
- d. Begeleiding en belangenbehartiging rond het fusievoorstel in het verdere wetgevingsproces (periode juli 2021 – september 2022)
- e. De ondersteuning van de voorbereiding van de start van de nieuwe gemeente per 1-1-2023 (periode februari 2021 – juli 2021/ evt. eind 2022).

Per onderwerp is hieronder een eerste invulling gegeven van de activiteiten. Dit als basis voor het plan van aanpak voor de vervolgfase en ter bespreking met de beide gemeenten, waarmee nauwe afstemming en samenspraak wordt nagestreefd.

## Ad a. Zienswijzeprocedure en voorbereiding besluitvorming Herindelingsadvies

De Wet Arhi (artikel 8, lid 3-5) stelt de volgende kaders hiervoor:

3. Burgemeester en wethouders leggen het herindelingsontwerp binnen twee weken na ontvangst gedurende acht weken ter inzage op de gemeentesecretarie. De terinzagelegging wordt bekendgemaakt. Gedurende de termijn van terinzagelegging kan een ieder zijn zienswijze over het ontwerp kenbaar maken aan gedeputeerde staten.
4. De gemeenteraden kunnen tot uiterlijk drie maanden na ontvangst van het herindelingsontwerp hun zienswijze kenbaar maken aan gedeputeerde staten.
5. De herindelingsregeling of het herindelingsadvies wordt vastgesteld uiterlijk vier maanden na afloop van de termijn, bedoeld in het vierde lid. Een vastgesteld herindelingsadvies wordt aan Onze Minister gezonden. Van de vaststelling van een herindelingsregeling wordt aan Onze Minister mededeling gedaan.

Vanaf begin februari (na publicatie door de beide B&W's) kunnen zienswijzen worden ingediend door eenieder tot ca. 1 april (8 weken). De gemeenteraden hebben de gelegenheid tot uiterlijk eind april een zienswijze in te dienen (3 maanden). Hierna wordt het herindelingsadvies door GS aan de Staten voorgelegd voor vaststelling en aan de minister gezonden. Dit dient te gebeuren voor het zomerreces, bij voorkeur voor 1 juli 2021. Ingezet wordt op vaststelling in de Staten op 7 juli. Dit betekent dat er een (zeer) korte periode is voor verwerking van de zienswijzen en opstelling van het herindelingsadvies. De tekst van het herindelingsadvies zal zoveel mogelijk aansluiten bij het herindelingsontwerp, waarbij uiteraard aanpassingen op grond van de zienswijzen mogelijk zijn. Tevens zal een

---



provincie  
Gelderland

---



zienswijzenrapportage met Nota van Beantwoording worden opgesteld die als bijlage en onderlegger voor het herindelingsadvies dienen.

Met PS zal tijdig een planning moeten worden gemaakt van aanlevering en behandeling van de stukken. Mogelijk wil PS nog een eigen hoorzitting houden, al of niet op locatie. Dit zal tijdig ingepland en geregeld moeten worden om tijdig tot besluitvorming te kunnen komen. Voor de verwerking van de zienswijzen en de voorbereiding van de besluitvorming zal in de maanden maart, april en mei ambtelijk voldoende capaciteit moeten worden georganiseerd.

#### **Ad b1. Draagvlak voor fusievoorstel (bevorderen en toetsen)**

Het Beleidskader Herindelingen stelt het criterium “draagvlak” als een van de belangrijkste toetsingsgronden voor een fusievoorstel. En daar waar draagvlak niet vanzelfsprekend en breed is (en dat geldt haast per definitie bij een provinciaal voorstel) dient er zichtbaar en duidelijk te zijn wat er aan inspanning geleverd is om tot draagvlak te komen. Te verwachten is dat ook de fracties in PS dit als een belangrijk toetspunt zullen nemen. Er moeten dus activiteiten worden ontwikkeld om draagvlak voor het fusievoorstel te bevorderen en om dit actief te toetsen. Wij stellen het volgende **informatie- en communicatieproces** voor:

- In het kader van de zienswijzeprocedure:
  - Op twee avonden een webinar waarin de provincie het herindelingsontwerp inhoudelijk toelicht en deelnemers (inwoners en andere betrokkenen uit beide gemeenten) via de chat vragen kunnen stellen (begin maart, circa twee weken na start zienswijzeprocedure). Voorstel is dat bij de webinars een bestuurder aanwezig is om de aftrap te doen en bestuurlijke vragen te beantwoorden. De gespreksavonden worden ambtelijk georganiseerd.
  - Vervolgens een vijftal (openbare) gespreksavonden waarin inwoners e.a. in kleine groepen deelnemen aan een gesprek met de provincie over de inhoud het herindelingsontwerp (half maart)
- Het Herindelingsontwerp (HO) wordt – naast de verplichte bestuurlijk partijen – actief onder de aandacht gebracht van maatschappelijke organisaties in het gebied en van de deelnemers aan het participatieproces in de afgelopen maanden, met de uitnodiging om een zienswijze in te dienen (+ uitnodiging voor webinar en gespreksavonden).
- Parallel aan de zienswijzeprocedure wordt gestart met de invulling van het dorpenbeleid zoals voorgesteld in het herindelingsontwerp (zie onder). Tijdens de hierboven genoemde gespreksavonden kan naast het herindelingsontwerp ook hierover het gesprek worden gevoerd door te vragen hoe mensen dat ingevuld zouden willen zien.
- In een peiling door Kieskompas worden - op basis van de samenvatting van het HO - vragen gesteld over de inhoud van het herindelingsontwerp, over de invulling van het dorpenbeleid en als laatste kunnen mensen antwoord geven op de vraag of zij met dit herindelingsontwerp vertrouwen hebben in de gemeentelijke herindeling met als mogelijke antwoorden ja, nee, maakt mij niet uit. Deze peiling wordt medio april gehouden, binnen de termijn van de zienswijzeprocedure, in de veronderstelling dat de eerste contouren van het dorpenbeleid vorm hebben gekregen.
- Voor de korte termijn moet er rekening mee gehouden worden dat in de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen het onderwerp “Scherpenzeel” opgepakt kan worden, zeker vanuit Scherpenzeel. Ook staat binnenkort de behandeling van enkele niet-controversiële herindelingsvoorstellen op de agenda in de TK. Het is aan te bevelen de Kamerleden op korte termijn (februari) al zo helder mogelijk en evenwichtig te informeren vanuit het gebied. Hierin kunnen ook de lokale en provinciale fracties een goede rol vervullen. Wij stellen voor hiervoor een brochure/factsheet op te stellen, zoals eerder gedaan voor de minister van BZK.

De volgende globale **communicatiekalender** sluit hierop aan:

- Half februari 2021:



- Advertentie in lokale kranten beide gemeenten met oproep voor webinars en gespreksavonden
- Actief oproepen van stakeholders die we kennen
- Informatie en agenda op Kijkopscherpenzeel.nl
- Facebookcampagne in Scherpenzeel
- Gebruik communicatiekanalen beide gemeenten (waar mogelijk)
- Factsheet/informatievoorziening t.b.v. Kamercommissie en TK-campagne
- **Begin april 2021**
  - Communicatie over contouren dorpenbeleid
  - Aanschrijven deelnemers Kieskompas (onderzoek december) in Barneveld en Scherpenzeel
  - Aanschrijven burgerpanel Barneveld
  - Persbericht over het nieuwe door Kieskompas te houden onderzoek
  - Actief oproepen van stakeholders die we kennen om deel te nemen
  - Link op Kijkopscherpenzeel.nl
  - Facebookcampagne in Scherpenzeel
  - Gebruik communicatiekanalen beide gemeenten (waar mogelijk).

#### **Ad b2. Dorpenbeleid**

Wezenlijk voor het draagvlak is de plus in het herindelingsontwerp. Daarom stellen wij voor de gemeenten intensief te ondersteunen bij het invullen van het dorpenbeleid 2.0 in de nieuwe gemeente Barneveld. We stellen de volgende globale aanpak voor:

- Februari: desk-research/casestudies, raadplegen (ervarings)deskundigen, opstellen plan (i.s.m. beide gemeenten en BZK), opstellen positionpaper/gespreknotitie met mogelijke scenario's/keuzemogelijkheden
- Februari/maart: dialoofase met lokale stakeholders, bestuurders/raadsleden uit beide gemeenten, (ervarings)deskundigen af te sluiten met meer grootschalige (digitale) activiteit (atelier/webinar).
- April: communicatie en uitwerking t.b.v. herindelingsadvies en verdere besluitvorming.

#### **Ad c. Preventief financieel arhi-toezicht**

De Wet arhi bepaalt in artikel 21: “Met ingang van de dag waarop een gemeente blijkens een herindelingsontwerp, een herindelingsadvies of een voorstel van wet in aanmerking komt om te worden opgeheven, behoeven de door gedeputeerde staten aangewezen besluitten van de raden en de colleges van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeenten de goedkeuring van gedeputeerde staten”.

Voor de uitvoering van het preventief toezicht is inmiddels een werkwijze/protocol opgesteld, dat in afstemming tussen en met de gemeenten de komende tijd verder zal worden uitgevoerd en zo nodig verfijnd. IBT heeft hierin de trekkende en uitvoerende rol.

#### **Ad d. Het verdere wetgevingsproces (lobby en beïnvloeding)**

In het verdere wetgevingsproces (na vaststelling van het herindelingsadvies) ligt de regie bij de minister van BZK. De Wet arhi geeft kaders en richtlijnen voor de verdere procedure en het is aan de minister om dat invulling te geven. De provincie heeft belang bij een fusievoorstel dat in een wetsvoorstel vertaald wordt en dat dit wetsvoorstel door de Tweede en Eerste Kamer wordt aangenomen. Om dit te bereiken zal een actieve informerende en belangenbehartigende rol moeten worden ingezet. De periode tot het herindelingsadvies moeten we hiervoor al de basis leggen (inhoud fusievoorstel, draagvlakcampagne, bestuurlijk overleg etc.). Daarnaast wordt voorgesteld om voor de periode na juli 2021 een **lobby- en beïnvloedingsplan** op te stellen met het oog op de bevordering van het Haagse draagvlak onder het fusievoorstel.

#### **Ad e. Voorbereiding op de vorming van de nieuwe gemeente**

De gemeenten hebben - een - in onderling overleg uit te voeren - (wettelijke<sup>1</sup>) zorgplicht ten aanzien van de vorming van nieuwe gemeente en de provincie heeft de rol om dat onderlinge overleg hierover te bevorderen. In de Statenbrief en het herindelingsontwerp is een groot aantal onderwerpen opgenoemd die onderdeel van dit overleg dienen uit te maken. Een deel daarvan is van organisatorische/instrumentele aard (incl. ICT, personele gevolgen e.d.). Een ander deel is meer bestuurlijk/beleidsmatig van aard (o.a. invulling dorpenbeleid, harmonisatie beleid en regelgeving, voorbereiding dienstverleningsconcept e.d.).

Voorgesteld wordt om als GS het initiatief te nemen voor een tripartite overleg (bestuurlijk en ambtelijk) waarin de beide gemeenten samen met de provincie een gespreksagenda/plan van aanpak maken voor de voorbereiding op de nieuw te vormen gemeenten en daarin gezamenlijk afspraken maken over prioriteiten, activiteiten en werkwijze in de voorbereiding. Indien dit goed loopt kan de provincie hierin een minder actieve rol gaan vervullen na vaststelling van het Herindelingsadvies, indien dit niet goed loopt kan de provincie een meer activerende en bevorderende rol (blijven) vervullen in het vervolgproces.

#### **Resumerend: bestuurlijke opdracht voor de provinciale inzet na 26 januari**

De provinciale inzet in het herindelingstraject Scherpenzeel – Barneveld richt zich op

- het faciliteren en bevorderen van positieve besluitvorming over het herindelingsvoorstel en
- op het bevorderen en faciliteren van een optimale voorbereiding en start van de nieuwe gemeente per 1-1-2023.

De opdracht wordt uitgewerkt in een **plan van aanpak** waarin op genoemde deelprojecten wordt ingegaan in de zin van geld, organisatie, tijdplanning, informatie & communicatie, kwaliteit - GOTICK.

Voor de uitvoering van de bestuurlijke opdracht wordt een projectorganisatie gevormd die de werkzaamheden zo veel mogelijk in nauwe samenspraak en afstemming met de beide gemeenten uitvoert. De provincie neemt het initiatief tot een tripartite Bestuurlijk Overleg, in eerste aanleg onder voorzitterschap van GS. Ter ondersteuning en voorbereiding van dit Bestuurlijk Overleg wordt een gezamenlijke ambtelijke projectgroep in gesteld (Scherpenzeel – Barneveld – provincie). Binnen de provincie wordt de projectorganisatie “Scherpenzeel” omgevormd tot een projectorganisatie “Barneveld-Scherpenzeel” waarin het provinciaal aandeel is belegd.

#### **Beslispunten:**

- Instemmen met de bestuurlijke opdracht zoals hierboven geformuleerd
- Instemmen met proces b1 ‘Draagvlak voor fusievoorstel’ en dit proces direct na besluitvorming GS ter hand nemen

#### **Ter bespreking:**

- Trekkerschap bestuurlijk
- Rol in de bijeenkomsten in maart (webinars en gespreksavonden).

<sup>1</sup> Artikel 79 van de Wet Arhi (lid 1 en 2):

- De besturen van de vóór de datum van herindeling bij een wijziging van de gemeentelijke indeling betrokken gemeenten dragen er in onderling overleg zorg voor dat de met het oog op de gewijzigde indeling met ingang van die datum te treffen voorzieningen tijdig worden voorbereid. Voorzieningen, de voorbereiding van de overgang van ambtenaren betreffende, zijn onderwerp van georganiseerd overleg met de centrales van verenigingen van ambtenaren en van overleg met de ondernemingsraden van de betrokken gemeenten.
- Gedeputeerde staten bevorderen de totstandkoming van het in het eerste lid bedoelde onderling overleg tussen de gemeenten.